

SZAKDOLGOZAT

**Szijártó Viola Orsolya
Vidékfejlesztési Agrármérnök**

Gödöllő

2022

A dolgozat kettő, általam választott 1000 fő alatti települést vizsgált. A két érintett község a spanyolországi Benifallim és a magyarországi Ötvöskőnyi. Az érintett falvak számomra személyes jelentőséggel bírnak, egy-egy sajátos szeletet képviselve a vidéki, rurális témakörben.

Az összehasonlítás célja volt, hogy felfedje a hasonlóságokat, különbségeket, természeti értékeket, társadalmi, gazdasági viszonyokat, amelyeket akár Ötvöskőnyi, akár Benifallim képvisel.

Kíváncsi voltam, hogy az olyan egyenlőtlenségi mutatók, amelyek a területi egyenlőtlenségeket képesek bemutatni, milyen adatokkal állnak elő az érintett lakóhelyek esetében.

A kutatás során a szakirodalmak alapján abból indultam ki, hogy a depopuláció, amely a vidéki közösségeket jellemzi, legerőteljesebben az aprófalvas, kisebb településeket érinti. Érdekelt, hogy Benifallim, mint 103 fős település, valóban gyorsabb ütemben veszti el lakónépességét, mint a 880 fős Ötvöskőnyi. Vizsgálatom 2019-es adatokkal dolgozott, mivel a dolgozat írás kezdetén ezidáig bezárólag találtam statisztikai adatokat a két falura vonatkozóan.

Először a két település elhelyezkedését vettem figyelembe, majd olyan mennyiségi mutatók, mint pl.: a lakónépesség száma 2010-ben és 2019-ben, a lakosság számának változása ezen 10 éves időintervallumban, a 20-39 korúak aránya, a 18-59 éves korúak aránya, vitalitási index, a 0-14 éves korúak aránya, az öregedési index és a belföldi vándorlási egyenleg (2019-ben minden esetben) alkalmazásával vettem össze a két települést magát és a járás/comarca többi településeit és humán erőforrását. A felhasznált mennyiségi mutatók segítségével minőségi vizsgálatot eszközöltem a két járás és a két község társadalmának jellemzésére, amely alapján megállapítottam, hogy Ötvöskőnyi labilis társadalmú, míg Benifallim hanyatló társadalmú lakóközösség. Demográfiai összetételükre jelentős mértékben hat és befolyásolja az őket körülvevő, járásukban/comarcájukban fekvő települések típusai. Benifallim járásában rajta kívül egy 1000 fő alatti település található, a többi település

zömmel város, ezért társadalmára, annak változására, összetételére ez teljes mértékben kifejti hatását. Ötvöskónyi esetében, a járás nagyrészt hozzá hasonló, 1000 fő alatti településsel rendelkezik, így

A települések szerkezeti vizsgálata során sor került, térelemeik bemutatására, amellyel a tér heterogenitását-homogenitását vizsgáltam. Feltételeztem, hogy a heterogén térelemekkel rendelkező települések társadalmi megtartó ereje fokozottabb, a falusi turizmus potenciáljának fejlesztésében nagy szerepet játszanak. Benifallim esetében a térelemek heterogének, egymáshoz képest közel helyezkednek el, viszonyuk kiváló, mégsem képesek kiszolgálni az igényeket és ottartani, odavonzani a lakónépességet. Ez szolgáltatási szektor hiányából fakad és a kiadó, eladó ingatlanok hiányából, továbbá a falu nem rendelkezik oktatási intézménnyel sem. Falusi turizmus potenciálja remek, a helyiek “ hitét” kell felébreszteni, visszaszerezni.

Ötvöskónyi Benifallimhoz hasonló problémákkal küzd térelemeinek vizsgálatakor. Alkotóelemei heterogének, ámde hiányosak. A jelentős fiatalokú populáció a szomszédos Nagyatád városba jár iskolába. A falusi turizmus igény jelen esetben a vendégfogadó hely hiányában nem valósulhat meg.

A harmadik, SWOT elemzés során lényegesnek tartottam testközelből felmérni, az illetékes falvak erősségeit, gyengeségeit, lehetőségeit és fenyegetéseit. Útmutatást ad ahhoz, hogy építsen arra, amit jól csinál, foglalkozzon azzal, ami hiányzik, ragadja meg az új lehetőségeket, és minimalizálja a kockázatokat.

Feltételeztem, hogy a két település eltérő húzóerővel rendelkezik, de esetlegesen közös kihívásai és fenyegetései lehetnek. Az analízis bebizonyította, hogy mind Benifallim, mind Ötvöskónyi a modern, globalizáció, urbanizáció ellenpólusaként, vidéki, természeti, társadalmi értékeinek hangsúlyozásával képes lehet a szelíd turizmus által saját malmára hajtani a vizet. A globális felmelegedés óhatatlan módon kihívások elé állítja a falvakat (is), ezért mindkét község esetében az olyan alternatív megoldások, mint a regeneratív mezőgazdaság formabontó lehet. Erősségeiket és gyengeségeiket tekintve elég eltérő képet

kaptunk. Ötvöskónyi jelentős Önkormányzati támogatásnak örül. Esetében a falu érdekeit és annak lakóit minden esetben előtérben tartó faluvezetéssel találkozunk. Benifallim lakói üde példaként tekinthetnek ezen a téren Ötvöskónyira.

A kutatás során összességében megállapítottam, hogy ezek a településszerkezetek rendkívül kihívás előtt állnak. Versenyképességüket tekintve elmaradnak városi "társaik" mellett. Gazdasági lehetőségeik mérsékeltek, ámde természeti környezetük végett, amely egy minőségi és nem mennyiségre építkező társadalom számára alapvető jelenség lenne, úgy gondolom, hogy az arra vágyó, nyugodt életkörülményeket kereső egyének számára ideális választás lehet.